

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії
Силабус навчальної дисципліни
ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ

за освітньо-професійною програмою Політологія
спеціальності 052 Політологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	<u>ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ</u> Мова викладання - українська.
Викладачі	<i>ПЛАХТІЙ Маріанна Петрівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри політології та філософії.</i>
Профайл викладачів	https://politkaf.kpnu.edu.ua/plakhtij-marianna-petrivna/
E-mail	marianna.plakhtiy@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1388
Консультації	Консультації щосереди з 14.20 до 15.20 Місце проведення консультацій – кафедра політології та філософії (корпус №2), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Вивчення курсу філософії та методології науки дає можливість здобувачам третього освітньо-наукового ступеня отримати інформацію про світоглядні проблеми сучасної науки, методологію науки, усвідомити місце науки в системі культури, зрозуміти сутність наукового типу раціональності та на цьому підґрунті сформувати риси наукового стилю мислення. Шляхом порівняльного аналізу здобувачі зможуть простежити глобальні тенденції у трансформації наукової картини світу. Особлива увага у курсі надається ціннісним та етичним засадам наукової діяльності та формуванню етики ученого.

Мета і цілі курсу

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в розширенні знань з проблем науково-пізнавальної діяльності та критеріїв науковості знання, усвідомлення головних принципів філософії та методології сучасної науки, закономірностей її розвитку та соціокультурних детермінант, а також функцій науки в контексті змін, що відбуваються у постмодерному соціумі. Сприяти побудові системного наукового світогляду та вдосконалення навичок логічного аналізу та використання загальнометодологічних знань в галузі науково-дослідної роботи.

Вивчення дисципліни спрямоване на вироблення наступних компетентностей.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні комплексні проблеми професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у політичній сфері, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних політологічних знань та професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01	Здатність фахово спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово у процесі наукової комунікації та досліджень.
--------------	---

ЗК 05	Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності, керування загальнолюдськими цінностями.
ЗК 06	Здатність працювати в професійній сфері у міжнародному контексті.
ЗК 08	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, оцінки сучасних наукових досліджень; здійснення критичного аналізу знання та генерувати нові ідеї (креативність) в обраній галузі
ЗК 11	Здатність бути критичним і самокритичним, діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

3. Формат курсу

Стандартний курс (очний). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODL.

4. Результати навчання

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 01	Опанувати універсальними навичками дослідника, достатніми для проведення фундаментальних і прикладних досліджень, розробки, організації та управління науковими проектами та / або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації.
ПРН 03	Мати системний науковий світогляд та філософський-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність.
ПРН 04	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та /або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної політичної науки з врахуванням соціальних, економічних, політичних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності.
ПРН 05	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, програмне забезпечення та інформаційні системи.
ПРН 07	Фахово викладати політологічні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації.

5. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Освітньо-професійна програма	Галузь знань. 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія	
Рік навчання / рік викладання	перший	перший
Семестр вивчення	перший	перший
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	20	8
Практичні заняття	20	8
Самостійна та індивідуальна робота	80	104
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

6. Пре реквізити курсу

Дисципліни-пре реквізити: філософія, філософські дисципліни.

7. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

8. Політика курсу

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>) та етичних норм поведінки.

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Пропущені лекції відпрацьовуються шляхом написання конспекту лекції за планом та літературою, наданими викладачем. Семінарське заняття відпрацьовується: конспект семінарського заняття та усні відповіді на запитання викладача. Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР) або самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від

масштабів плагіату. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково - педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець – Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSiMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg).

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

9. Схема курсу Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.							
Тема.1. Головні проблеми філософії науки	12	2		2		8	
Тема.2. Наукове знання та його особливості	12	2		2		8	
Тема.3. Основні історичні етапи розвитку науки	12	2		2		8	
Тема.4. Структура наукового пізнання	12	2		2		8	
Тема.5. Динаміка науки	12	2		2		8	
Тема.6. Методи та прийоми наукового дослідження.	12	2		2		8	
Тема.7. Проблема істини	12	2		2		8	
Тема.8. Зміна епістимологічних концепцій	12	2		2		8	
Тема.9. Етика науки. Академічна доброчесність	12	2		2		8	
Тема.10. Наука в системі культури	12	2		2		8	
Разом годин	120	20		20		80	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом		у тому числі				
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.							
Тема.1. Головні проблеми філософії науки	12	2				10	
Тема.2. Наукове знання та його особливості	14	2		2		10	
Тема.3. Основні історичні етапи розвитку науки	10					10	
Тема.4. Структура наукового пізнання	12					12	
Тема.5. Динаміка науки	14	2		2		10	
Тема.6. Методи та прийоми наукового дослідження.	12					12	
Тема.7. Проблема істини	14	2		2		10	
Тема.8. Зміна епістимологічних концепцій	12					10	
Тема.9. Етика науки. Академічна доброчесність.	12			2		10	
Тема.10. Наука в системі культури	10					10	
Разом годин	120	8		8		104	

10. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються аспірантам:

Денна і заочна форма навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
20 балів	10 балів	30 балів		

Поточний контроль (20 балів)

Основними формами участі здобувачів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю є: виступ з основного питання; доповнення, запитання до виступаючого, рецензії на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи). Кожна тема курсу, що винесена на лекційні і семінарські заняття має бути відпрацьована студентом у тій чи іншій формі, наведеній вище. Максимальний бал оцінки поточної успішності магістрантів на навчальних заняттях - 12 (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuff/view). Студенту,

який не виконав поточних завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, аспірант повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота (10 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які студенти готують на семінарські заняття, здійснює викладач. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється студенту на семінарському занятті. Контроль за іншими видами самостійної роботи здійснює викладач на консультаціях.

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до семінарських занять; виконання завдань у позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих тем; самостійне вивчення окремих теоретичних питань курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

СР 10 балів	«задовільно»	6
	«добре»	7 - 8
	«відмінно»	9 - 10

Модульна контрольна робота (30 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів. Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

МКР 30 балів	«задовільно»	18 - 21
	«добре»	22 - 26
	«відмінно»	27 - 30

Здобувачі освіти, які отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий - комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету. Якщо студент ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	А (відмінно)	відмінно
82-89	В (дуже добре)	добре
75-81	С (добре)	

67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E(достатньо)	
35-59	PX (незадовільно з можливістю повторного складання)	
34 і менше	P (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	незадовільно

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача освіти на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.

11. Література

1. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. Режим доступу до джерела : www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Phil-science
2. Штанько В.І. Філософія і методологія сучасної науки. Підручник / В.І. Штанько. Харків, 2017
3. Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки : підручник Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. <https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08>
4. Вержиховська О.М., Гурський В.А, Плахтій М.П. Науково-дослідна діяльність в галузі освіти. Навчально -методичний посібник. Вид. 2-е, доповнене і перероблене / За ред П.Д. Плахтія. Кам'янець-Подільський: МЕДОБОРИ ПП, 2015.
5. Галіченко М. Проблема застосування синергетичної методології в соціально-гуманітарних науках // Південний архів. іст. науки. : Зб. наук. праць. 2010. Вип. 31 -32. С. 26-34.
6. Броннікова Л. В. Філософія науки. Методичні рекомендації для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) до вивчення курсу : методичні рекомендації / Л. В. Броннікова. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 24 с.
7. Ратніков В. Основи філософії науки і філософії техніки : навчальний посібник / В. Ратніков. – Вінниця, 2012.
8. Дзьобань О. П. Розвиток ідей синергетики як нової парадигми у природничо-науковому і соціальному пізнанні// Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Сер.: Філософія, філософія права, політологія, соціологія: зб. наук. пр. Х. : Право, 2011. Вип. 9. С. 3–16.
9. Пропедевтичний курс з філософії науки: підручник / О. Сидоренко, С. Корлюк, В. Власов, Т. Розова та ін. ; за ред. О. Сидоренка. – К. , 2017.
10. Сидоренко Л.І. Проблеми етики науки в постнекласичному дискурсі //Філософські проблеми гуманітарних наук. Альманах. 2010. №19. С.121-125.
11. Deutsch D. Creative blocks. The very laws of physics imply that artificial intelligence must be possible. What's holding us up? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://aeon.co/essays/how-close-are-we-to-creating-artificial-intelligence>
12. Gensler H. J. Ethics : a contemporary introduction. New York : Routledge, 2011. 190 p
13. Horgan J. Was I Wrong about "The End of Science"? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://blogs.scientificamerican.com/cross-check/was-i-wrong-about-8220-the-end-of-science-8221/>
14. Філософія науки : навчальний посібник : [Електронне видання] / О. М. Кузь, В. Ф. Чешко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 172 с. <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/17865/3/2017%20-%20%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%8C%20%D0%9E%20%D0%9D%2C%20%D0%A7%D0>

[%B5%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%92%20%D0%A4.pdf](#)

15. Філософія науки: навчальний посібник / О.І. Ісакова, Н.В. Щербакова. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. – 227 с

16. Філософія науки: навчальний посібник для самостійної роботи здобувачів ступеня доктора філософії за третім освітньо-науковим рівнем в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальностей 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», 221 «Стоматологія», 226 «Фармація, промислова фармація» / уклад. І. Г. Утюж, Н. В. Спиця, Д. П. Сепетий. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. – 88 с.

Інформаційні ресурси

http://www.nbuv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
http://www.ukrcenter.com	Український центр
http://lib.meta.ua	Бібліотека
http://www.lib.ua-ru.net	Студентська електронна бібліотека
biblioteca@kpnu.edu.ua	Бібліотека Кам'янець-Подільського НУ імені Івана Огієнка